

אחד הדברים המקצרים את חייו של הישראלי הטרוד, הם סוכני הספרים הישנים מבית לבית, מציקים לו, או לאש תו, או לילדיו, עד מוות — עד הכניעה הסופית, המתבטאת בחתימת התחייבות שלם סכום חודשי במשך כמה שנים, תמורת קבלתה הביתה של הבילת קרטון ענקית, המכילה אנציקלופדיה זו או אחרת, או כלי-כתבי אלה או אחרים.

קורבן מרוצה. את הפתרון לבעיה הכאובה מצא לאחרונה סוכן ספרים אל-מוני, הפושט ברחבי הדר הכרמל בחיפה, מבית לבית, משרד למשרד, כשפיו הצעה מקסימה: הקורבן ישלש בידו רק סכום ראשוני של עשר ל"י — ללא כל התחייבות להשלים את הסכום. לאחר שיקבל את הספר המבוקש, ויחליט שהוא באמת רוצה בו — רק אז יתחום על התחייבות. הקורבנות נענו להצעה ברצון — רק כדי לגלות ששום ספר לא הגיע לבתייהם. הם פשוט נפלו קורבן בידי נוכל.

אלא שגם אז לא התלונן עדיין איש בי משטרה, נראה שהתענוג לא לקבל ערימת ספרים הביתה, שווה בהחלט עשר ל"י.

מנגנון

צדק

של שוק

באולם המשפטים של השופטת עדנה שצקי, ישבו על ספסל הנאשמים אב ובנו, גדליה ששון (71) ובנו ישעיהו, שניהם

ישעיהו ששון צדק משונה

משכונת-התקווה. השניים הואשמו בתקיפת פת פקחיו עירוניים. האב הואשם בדחיפת הפקה רפאל שרעבי ובזריקת הצילום על המפקח מרדכי גורי, והבן הואשם בהענקת אגרוף לפקח ניסים עזני.

רכוש פרטי. הסיפור מאחורי כתב האישום: יהושע העמיד על המדרכה, ליד המרפדה השייכת לאביו, ארגוני ירקות, למכירה. קבוצת תלונה משכן, הגיעו פקחי העירייה, להחרים את הסחורה.

חוק-העזר שעל פיו פעלו הפקחים, הינו חוק עזר עירוני נגד רוכלים. הרוכלות, קבעה בפסק-דינה השופטת, הינה מסחר בתחום הציבורי. אולם האב והבן ניהלו את העסק. פסק-הדין: זכאים.

כעבור זמן, החל ישעיהו (21) עובד בל"י טוש הולמים, נגש את עסקי הירקות, והנה, בוקר אחד, הופיע, בדיוק במקום ששם הציב בומו יהושע את ירקותיו, רוכל אחר. הלה הציב ארגוני ירקות משל, לו, החל מוכר את סחורתו.

לכך התנגדו יהושע ואביו — כי בני-תיים רכש האב הנות ירקות משלו ממול, פנו האב והבן לעיריה, ביקשו לסלק הר רוכל, לא נענו. בירוריהם העלו כי לרוכל אמנם אין רשיון אך העיריה נתנה את הסכמתה לכך שימכור שם — ללא רשיון. תוהה ישעיהו ששון: "כשאני עמדת לפני החנות שלי, בשטח שלי — באו פקחים וסילקו אותי בלי רשות, אך כשר אחר עומד לפני החנות שלי — אף אחד לא נוקף אבעז. איך זה?"

אלף איטלקים שהתגוררו בטריפולי, נצטוו לנטוש את המדינה בתנאים משפילים. אילו היו מתנגדים, עומדים על זכויותיהם — ייתכן שקאדאפי היה מגיב במרחץ דמים, שעלול היה להביא בעקבותיו הס-תערות של צנחנים איטלקיים, שהיו באים להגן על בני ארצם — ולחסל את שלטונו. כל זה לא קרה — וקאדאפי זכה לראות את הסתלקותו של אחרון האיטלקים מעל אדמת ארצו.

תרגיל

סחיטה נועז

עתה הגיע הרגע לבצע את השלב הבא, תרגיל הסחיטה הנועז ביותר עד כה. קאדאפי הוציא סידרה של צווים, לפיהם נאלצו חברות הנפט המערביות להגדיל פי שלוש את התמלוגים ש-שילמו עבור זכויותיהן. החברות שילמו. לא היתה להן כל ברירה אחרת.

הצלחתו של הקצין הצעיר הובילו למסקנה הטבעית — והוא החל מצפצף על כל העולם, רק השבוע, הזהיר את ברית-המועצות מפני "גרימת נזקים רציני ניים ליחסיה עם העולם הערבי" — כן, הוא מדבר כבר בשם העולם הערבי — קבע ללא היסוס כי כמוסלמי, הוא מתנגד לקומוניזם, והציג את כל התמיכה האדירה שהעניקה רוסיה למצריים ומדינות ערב האחרות, במסגרת של "עיסקה מסחרית". באותה מידה, הירשה לעצמו לתקוף גם את ארצות-הברית: "לא נוכל להושיט ידנו ליד האמריקאית, כל עוד ידה ה-שנייה מספקת נשק לישראל" הכריז.

לאחר שהשתלט על הנפט בארצו, עשה קאדאפי את הצעד הבא לרקאת הגשמת מטרתו העיקרית: יצירת המעצמה הער-בית המאוחדת. הוא בא בהצעה לשליטי מצריים וסוריה להקמת קונפדרציה (ראה מדור במרחב). עמיתו אלה, שידעו להע-ריך נכוחה את עוצמתה של הרופיה הלוי-בית, הכימו.

הסגיר

אותם למוות

לגבי רידו של קאדאפי, ניבנה בכך הנידבך הראשון של מע"מ (המעצמה

מנהיג העולם הערבי

קאדאמי בכרות העטולה, סוכן בידיו על העולם הערבי כולו, מהאוקיאנוס האטלנטי ועד המפרץ הפרסי, לחגשמת הלום זה, מנסה קאדאפי לגייס את מדינות ערב למלחמה בישראל. על המפה כתוב: "מולדת ערבית אחת."

הערבית המאוחדת). בד בבד, המשיך לנ-הוג כאילו היתה כל היבשת ממלכתו, תקע את אפו לכל חור. הוא שלח איחולים פזי-זיים למתנקשים בחייו של חסן השני מלך מארוקו, הביא בעקיפין לאובדנם. הוא חטף, בניגוד לכל כללי הנוהג הבינלאו-מיים, את שני המנהיגים הסודאניים מהפכניים שטסו מעל שמי ארצו במטוס אזרחי בריטי, הסגירם למותם בידי גומיי-רי, חברו ואיש-בריתו. הוא קרא לקציני הצבא היירדני למרוד במלכם, חוסיין ה-שני, אויבו ואיש-חרמו. ורק השבוע, גרם לכך שצ'אד ניתקה את היחסים איתו, לא-חר שהאשימה אותו בתמיכה במהפיכת-הנפל נגד מישטרו של הנשיא פרנסואה טומבלבא.

מיהו צעיר בלתי רגיל זה שתוך שני-תיים שינה את פני המרחב? הלוזים עצי-מם עדיין מנסים למצוא מענה לקושיה זו. כי מועמר אל-קאדאפי, יהיה אופיו אשר יהיה, סולד מכל פולחן אישיות. הוא בן למשפחה פשוטה, מסרת יומד רוח, כאשר ראינו כתבים מצריים את אביו, שאלוהו מהו חלמו הגדול ביותר, השיב הישיש: "לעלות למכה."

אב זה נאלץ למכור גמלים לא מעטים, כדי לאפשר לבנו השכלה. מועמר הצעיר גילה את דרכו אל הצבא, עשה אפילו תקופה קצרה באנגליה בהשתלמות מפק-דים. כל אותה עת, ליחך בליבו פנימה ני-צוץ הכמיהה לעצמאות. הוא זכה להגשי-מה במו ידיו.

לתושבי ארצו לא הביאה המהפיכה ברי-כה רבה. מולדתם עדיין נחשבת למפגרת ביותר מבין כל 43 המדינות הריבוניות של אפריקה.

גם ירידיו שמחוץ לארצו אינם מאוש-רים במיוחד בכוכב החדש. גורם מצרי רב מעלה, שלא שש לגלות תשמו, הביע בנאמנות את רגשות ה-תיסכול והזעם של המצרי המצוי: "ארצ-נו כבושה. היו לנו יותר מעשרת-אלפים אבידות בנפש. ערינו חריבות, ואילו ה-לוזים, שיש להם פתאום כל כך הרבה מה להגיד בנושא — עדיין לא שמעו באוזני-הם קול יריה. אולי מוטב שהבורים האלה יחלו קודם ללמוד קרוא וכתוב, לפני שהם מתחילים להתערב בעניינים לא להם. אם זה לא יועיל, זה גם לא יזיק."

היטלר, רומל ונאצר

הם שלושה מהגיבורים המפארים את חנויות הספרים בטריפולי, שלטונו של קאדאפי מעודד את פולחן הגבורה והתעוזה, משהו בנוסח "כי שקט הוא רפשי". ירידיו של קאדאפי היו שמחים לוא הסתפק בנחות גבורה ותעוזה, ויותר במתינות.